

Ilja Budrajtskis: Krig, fascistisering och motstånd: perspektiv på den ryska imperialismen

[Ur [Links International Journal of Socialist Reviewal](#), 23 januari 2024. Ursprungligen publicerad i [Tempest](#). Översättning från engelska, Göran Källqvist.]

Den ryska imperialismens krig i Ukraina visar inga tecken på att sluta. Under sommaren och hösten fick vi bevittna omväxlande offensiver, först en från Ukraina med målet att befria de ockuperade territorierna, och en fortfarande pågående motoffensiv från Ryssland för att erövra mer territorium.

Moskva genomförde alldeles nyligen, på nyårsafton, ett massivt raketangrepp mot Ukraina, riktat mot civila och infrastruktur. Medan den ryska gränsstaden Belgorod blev måltavla för vedergällningsangrepp med missiler. Ryssland har en halv miljon soldater vid frontlinjen för att försvara sin ockupation, och kommer att behöva fler för den fullständiga offensiv som kan starta till våren.

Vladimir Putin och den ryska härskande klassen är fast beslutet att fortsätta kriget ända till slutet. Det klargjorde Putin i sin årliga tilldragelse med frågor och svar, ”Direktlinje till Vladimir Putin” den 14 december, där han i flera timmar besvarade noggrant utvalda frågor från allmänheten.

Han sa att målet för den så kallade speciella militära operationen fortfarande är så kallad avnazifiering och demilitarisering av Ukraina. Det innebär att han avser att fortsätta kriget tills han uppnår en regimförändring i Ukraina och en omvandling av Ukraina till en rysk halvkoloni.

För att slutföra detta försöker hans regim stabilisera det ryska samhället, underblåsa politiska konflikter inom USA och NATO-länderna, legitimera sitt styre med ett presidentval i mars, och mobilisera ryska trupper för en ny offensiv till våren.

Stabilisera det ryska samhället

Regimen har inlett en intensiv kampanj för att stabilisera det ryska samhället efter det kuppöversök som leddes av Jevgenij Prigozjin och hans Wagnergrupp förra sommaren. Putin övervann denna stora utmaning mot sitt styre med hjälp av en kombination av morötter och piskor.

Han erbjöd överenskommelser till Wagners legosoldater att återvända till regimen. Några få armégeneraler som stod nära Wagner arresterades. När det gäller Prigozjin själv, lät Putin mörda honom i augusti vid ett raketanfall inte långt från Moskva som sprängde krigsherrens flygplan.

Sedan bröt han upp själva Wagnergruppen, infogade delar av den i det ryska försvarsministeriet, och tillät Prigozjins son och andra privata militärföretag att behålla andra delar.

Dessa företags fortsatta existens kan utgöra ett problem för regimen längre fram, speciellt om kriget går dåligt. Det skulle kunna leda till motsättningar mellan staten och företagen om militär strategi och taktik som på nytt skulle kunna destabilisera regimen.

Prigozjins kupp visade också att det finns ett dolt missnöje bland armétjänstemän. Men för tillfället har Putins strategi av infogande och förtryck övervunnit den kris som utlöstes av Prigozjin.

Putin har också åtminstone tillfälligt lyckats stabilisera ekonomin. Västs sanktioner av regimen har

inte skadat den ryska ekonomin så mycket som man förväntade sig. Regimen och landets företag har skapat olika sätt att kringgå sanktionerna.

De har ökat handel och investeringar via neutrala stater som de centralasiatiska staterna och Turkiet, Förenade Arabemiraten och många andra, särskilt i det globala syd. Dessa länder har trotsat USA:s påtryckningar att foga sig efter sanktionsregimen.

Dessutom har Rysslands statliga oljeföretag upprättat nya exportavtal med många länder, speciellt Kina, vilket också har hållit ekonomin flytande. Så sanktionerna har varken kastat in den ryska ekonomin i kris eller hindrat staten från att fortsätta kriget i Ukraina.

Trots den ryska ekonomins motståndskraft står den inför många problem. Exempelvis ökar inflationen och de flesta vanliga ryssar har svåra ekonomiska problem.

Som svar på detta ökade den ryska centralbanken nyligen räntan för att få inflationen under kontroll. Men det kan i sin tur få ekonomin att sakta in, öka arbetslösheten, och slå mot arbetarna ännu mer.

För att behålla herraväldet över befolkningen har Putin tagit till förtryck och en nyfascistisk ideologi. Han har förtryckt nästan allt vänstermissnöje, speciellt antikrigsaktivister.

Samtidigt har han försökt få stöd från befolkningen med hjälp av rysk etnisk nationalism, och genom att demonisera alla grupper som hotar den. Han varnade till exempel för att muslimska migranter från Centralasien hotade landets etniska balans.

Ledaren för den ryska ortodoxa kyrkan, patriarken Kirill, överträffade Putin i en sådan islamofobi. I ett tal nyligen, som kunde ha hållits av Trump eller Enoch Powell, varnade han för att civilisationen hotades av muslimer och av migranter i allmänhet.

Regimen och kyrkan utnyttjar denna etniska nationalism för att ena sin bas, men det kan slå tillbaka mot dem. En sådan trångsynthet kan orsaka missnöje bland landet 15 miljoner muslimska medborgare, som utgör 10% av befolkningen.

Putin har också inlett en intensiv kampanj för att stärka så kallade traditionella familjevärderingar. Han har pekat ut feminister och hbtq-personer som hot mot det ryska samhället.

I efterdyningarna till förbudet nyligen mot privata kliniker är regimen på väg att införa ett totalt förbud mot aborter. Den har också kungjort ett totalt förbud mot hbtq-grupper, -tilldragelser och till och med -nattklubbar.

Hittills har Putin lyckats stabilisera det ryska samhället med hjälp av förtryck och dessa ideologiska kampanjer.

Erövra Ukraina

På basis av denna stabilitet vill han trappa upp kriget i Ukraina. Hans omedelbara mål är att erövra resten av Donbass, som har symbolisk betydelse i Putins imperialistiska fantasier och hans rättfärdigande av kriget.

Den sannolika våroffensiven kommer att utvecklas i stadier. Målet är att ta Ukrainas näst största stad, Charkiv, och upprätta en ny front vid floden Dnipro.

Planen kan vara att dela Ukraina i två delar. Först skulle Ryssland annektera allt territorium öster om Dnipro. Sedan skulle de försöka inrätta resten av landet väster om floden som en neutral "avnazifierad", av Ryssland beroende stat.

Men det skulle bara vara ett tillfälligt mål. Den ryska staten är fortfarande fast besluten att utvidga sitt imperium till resten av det postsovjetiska området.

Elda på konflikter i USA och NATO

Putin satsar på att högerns uppsving i USA och NATO ska undergräva deras motstånd mot hans imperialistiska expansion. Under fråga-svar-stunden betonade Putin också att väst är väldigt splittrad om hjälp till Ukraina.

Specifikt återopade han konflikten mellan republikanerna och Biden-administrationen om det förslagna hjälppaketet till landet. Han klargjorde att han skulle välkomna en republikansk seger, i synnerhet av Trump, vid det amerikanska presidentvalet, eftersom den nya administrationen troligen skulle minska om inte stoppa allt stöd till Ukraina och till och med lämna NATO.

Han uppvaktar också den yttersta högern i resten av NATO-länderna. Han eldar på spänningarna i Finland, som är ny medlem i pakten. Efter exempel från Belarus' president Lukasjenko har Putin välkomnat migranter från Irak, Afghanistan, Libyen och andra länder och sedan uppmuntrat dem att ta sig till EU via den finska gränsen.

Han gör det för att skapa kris för de ledande politiska partierna och underblåsa den främlingsfientliga yttersta högerns tillväxt i Finland och överhuvudtaget i EU.

Han hoppas att deras tillväxt och framgångar kommer att undergräva NATO inifrån. Således hyllade officiella ryska media den extrema högerpolitikern Geert Wilders seger nyligen i de nederländska valen, efter att han hade kandiderat på en islamofobisk, främlingsfientlig plattform.

Slutligen försöker Putin utnyttja Israels brutala krig i Gaza till sin egen fördel mot USA och dess allierade i NATO som har beväpnat och stött Israel. Officiellt uppmanar Ryssland till en tvåstatslösning, stöder ett eldupphör och humanitär hjälp från FN.

Givetvis är allt detta hyckleri. Ryssland är indraget i exakt samma sorts annekteringskrig i Ukraina som Israel är i Gaza. Och bakom scenen upprätthållet Putin politiska, diplomatiska och ekonomiska förbindelser med Israel.

Men han utnyttjar icke desto mindre Israels fruktansvärda krig för att återupprätta sig själv, speciellt i det globala syd, och försvaga USA och NATO. Han hoppas att det ska ge honom mer utrymme att driva sina egna imperialistiska ambitioner i Ukraina och resten av Östeuropa och Centralasien.

Mobilisering och inkallelser till våroffensiven

Putins åtagande i detta projekt kommer att kräva att han genomdriver en större truppmobilisering och möjligen inkallelser. Han kommer att behöva rekrytera hundratusentals nya personer för att bemanna militären och göra nya erövringar. Det kan innebära stora politiska problem för honom.

Han kommer inte att göra något av detta före de ryska presidentvalen i mars. Han och resten av

staten vill behålla positiva stämningar i det ryska samhället fram tills dess.

Efter valen är det mycket sannolikt att de kommer att öka mobiliseringen till fronten. För närvarande består bara omkring 40% av de ryska trupperna i Ukraina av värnpliktiga, medan resten är så kallade frivilliga, bestående av vanligt folk som har anslutit sig till militären för att tjäna bättre.

Soldater tjänar mycket mer än vanliga arbetare. Den officiella medellönen för arbetare är omkring 600 dollar, men de flesta tjänar omkring 300 dollar per månad. I det militära kan soldater till skillnad från detta tjäna mellan 2.000 och 3.000 dollar i månaden.

Så för miljontals desperata ryssar, speciellt i industristäder på landsbygden, är militären en möjlighet att undkomma fattigdomen. Det förklarar framgången att värva så kallade frivilliga.

I själva verket är det värnplikt för fattiga. Men regeringen använder den för att omfördela välstånd och upprätta en stor sektor inom befolkningen som drar fördel av kriget. Många har förstås fått betala dyrt och förlorat sin mentala hälsa, extremiteter och liv.

Situationen för de personer som blir inkallade är och kommer att bli en helt annan. De får inte särskilt bra betalt, och till skillnad från yrkessoldater är deras tid i det militära och deras tjänstgöringsperioder inte tidsbegränsade.

Så inkallelserna har redan orsakat en del protester, i synnerhet från familjer och släktingar till de som tvingas till militärtjänst. De har organiserat petitioner och till och med skickat in hundratals frågor till Putins "Direktlinje". Alla dessa frågor rensades givetvis bort och ställdes inte till honom.

Det visar på en grund till opposition mot nya inkallelser. Den kommer troligen att ta formen av spontana självorganiserade protester. Det skulle utgöra en öppning för att bygga en antikrigsrörelse i Ryssland.

Manipulerade val för att legitimera regimen

Men allt detta skulle utvecklas först efter de kommande presidentvalen. De kommer givetvis inte att bli verkliga. Det kommer inte att bli några verkliga kampanjer eller debatter och utgången är förutbestämd. Putin kommer att vinna.

Men valet är ändå viktigt för att ge hans styre ett drag av legitimitet och visa ett folkligt stöd för honom och hans krig. Kremles media förutspår redan det bästa resultatet i hans politiska bana.

Bedömningarna är att omkring 70% kommer att rösta i valen, och bland dessa kommer sannolikt 80% att rösta på Putin. Vi ska naturligtvis inte lita på dessa siffror och inte heller på valresultatet.

Hela processen grundar sig på att den verkliga oppositionen kvävs och att fängslade oliktankande som Aleksej Navalnyj utesluts. Givetvis kommer noga utvalda kandidater att tillåtas ställa upp för att ge intryck av demokrati.

Själva röstandet kommer att äga rum under tre dagar, personligen och elektroniskt. Båda kommer att bevakas noga av staten utan övervakning av oberoende observatörer.

Alla nätverk för valövervakning har krossats. Exempelvis förbjöds det största nätverket vid namn Voice i somras och en av dess huvudorganisatörer kastades i fängelse.

Så dessa val är motsatsen till fria, öppna och rättvisa. De är i verkligheten ett sätt för staten att tvinga befolkningen till politisk lydnad.

De flesta anställda i den offentliga sektorn och statliga företag kommer att bli tvungna att rösta elektroniskt på sina arbetsplatser. Om man röstar på detta sätt är alla ens personliga data tillgängliga för staten.

Så både de statliga myndigheterna och cheferna kommer att kunna övervaka röstningen och ”rätta till” resultatet om det behövs. Icke desto mindre kommer väljarna att få illusionen av alternativ.

Man kommer att låta noggrant utvalda kandidater från andra partier i den lojala låtsasoppositionen, som kommunistpartiet, att ställa upp. Alla kandidater som får ställa upp har aggressiva, krigsvänliga ståndpunkter.

Inga verkligt krigsfientliga kandidater och partier kommer att bli tillåtna i valbåsen. Så de utgör ingen utmaning för Putin, och inte heller ger de någon röst till antikrigsstämningarna. De kommer att tävla med varandra och splittra upp de 20% av rösterna som inte går till Putin.

Den ryska oppositionen är antingen underjordisk eller i landsflykt, och diskuterar hur de ska förhålla sig till valet. Navalnyjs anhängare har redan uppmanat till röstning på vilken kandidat som helst utom Putin.

Det är inte någon dålig strategi. Den ger åtminstone folk som är väldigt uppsplittrade och rädda en möjlighet att uttrycka sitt motstånd, om än i förvanskad form.

Att gå mot krig och fascistisering

Folk har all anledning att vara rädda för regimen. Den har krossat alla offentliga uttryck för andra åsikter om kriget och har drivit dem under jorden. Den har gjort samma sak med alla möjliga sorters aktivistiska grupperingar.

Det är en del av fascistiseringen av regimen. Detta är inte bara propaganda. Regimen försöker införa en brutal diktatur och förändra samhället på ett grundläggande sätt. Förbudet mot hbtq och begränsningarna av aborträttigheterna, hysterin mot migranter och den strikta censuren av all kritik mot regimen siktar till att likrikta samhället och förvandla Ryssland till en sluten ”statscivilisation”.

Under dessa förhållanden är uppgiften för den internationella vänstern fortfarande att göra motstånd mot Putins imperialism, solidarisera sig med det ukrainska motståndet, göra motstånd mot väst-imperialismen och stöda kampen underifrån i Ryssland mot Putins nyfascistiska regim.